

II. Erken Uyarı Akışı

Önleme Mekanizması

Akış

- **Taramalar:**
 - Sağlık 0-5 yaş (ÇPGD)
 - Eğitim 6-18 yaş
- **Taramaların değerlendirilmesi:**
- Önleyici hizmetlere yönlendirme
- Çoklu risk durumlarında (özellikle de ailenin işbirliği sağlanamıyorsa **Ön Değerlendirme Ekibine yönlendirme**)

Okullarda Akış:

- Taramalar (**RİDEF**)
- Risk durumları belli bir düzey üzerindeki öğrenciler için **RİTA**'ların toplanması ve plan yapması
- Planın uygulanması ve sonuçlarının takip edilmesi
- Beklenen sonuçlar ortaya çıkmayınca, daha yoğun riskler meydana çıktığında **ÖN DEĞERLENDİRME EKİBİNE** yönlendirme

Modelin getirdiđi yeni yapılar:

- Okul içi: Risk Takip Kurulu
- n Değerlendirme Ekipleri
- Valilik ocuk Hizmetleri Koordinasyon Merkezi

Risk Takip Kurulu (RİTA)

- Okullarda tarama sonucu risk taşıyan çocukların ivedilikle gerekli yönlendirmeler sonucu hizmetlere ulaştırılmaları istenmektedir.
- Her şubenin doğal bir RİTA'sı bulunmaktadır.
RİTA'larda
 - İlgili Okul müdür yardımcısı
 - İlgili Psikolojik danışman/Rehber Öğretmen
 - Sınıf (rehber) öğretmeni toplanır
- Sorun değerlendirilip Plan hazırlanır ve yönlendirme yapılır.

Taranan Riskler - Neden?

1. **Maddi yetersizlik:** çünkü ciddi boyuttaki maddi sorunlar ebeveynlerin bakım verme kapasitesini düşürür
2. **Aile yapısına ilişkin riskler:** çünkü şiddetli geçimsizlik, aile içi şiddet, ayrılma boşanma, terk, üveylik durumu çocuğun sağlıklı bir ortamda büyümesine engel olabilir, ihmal ve istismar durumunu doğurabilir
3. **Ebeveynlik kapasitesine ilişkin riskler:** çünkü kendi sorunları yüzünde çocuğuyla yeterince ilgilenemeyen ebeveynler çocuğun gelişimini olumsuz olarak etkiler
4. **Çocuğun gelişimsel sürecinde oluşan riskler:** çünkü ciddi duygusal ve davranışsal sorunları olan çocuklar, zamanında gelişimsel zorlukları farkedilmemiş çocuklar daha sonraki gelişim evrelerine daha da yoğun olumsuzluklar ile başlarlar

Yönlendirme kılavuzu

- El kitaplarında bulunan YILDIRIM ilçesi ve BURSA ili için ulaşılabilecek hizmetler listesi hazırlanmıştır.
- Bu kılavuz sayesinde Risk Takip Kurulunda hazırlanacak plan için gerekli yönlendirme bilgileri kolaylıkla ulaşılabilecektir.

Ön Değerlendirme Ekibi

- 1. aşama erken uyarıda çözümlenememiş sorunların daha detaylı incelenmesi için bölgeden sorumlu bu konuda eğitilmiş Sosyal Hizmet Uzmanı (ASP), Çocuk Polisinin ve Psikolojik Danışman Rehber'in ilgili okul/sağlık kurumuna gelerek çocuğa ilişkin tüm verilerin değerlendirilip gerekirse detaylı inceleme (SİR) yapması ve plan hazırlaması
- İstismar şüphesi var ise ASP il müdürlüğü/Çocuk Koruma Merkezine yönlendirmesi
- Bu ekibin sorumlu olduğu bölgedeki çocukla ilişkili kurumlara ziyaret ederek destek sunması

Valilikteki Çocuk Hizmetleri Koordinasyon Merkezi

- İl bazında çocuklara yönelik:
 - İhtiyaç analizi yapacak
 - Riskleri önleme konusunda stratejiler geliştirecek
 - İl Koordinasyon Kurulu ile eşgüdümlü çalışacak
 - Gerek olduğunda ön değerlendirme ekiplere sorun çözmede yardımcı olacak
- İl Milli Eğitim Müdürü, İl Sağlık Müdürü, İl SHÇEK Müdürü ve Kolluk Çocuk Şube Müdürü tarafından atanan kişiler düzenli olarak ofis koordinatörü ve uzmanı ile toplanacak

Yenilikler:

- Yıldırım Erken Uyarı Yürütme Kurulu oluşturuldu
 - Okullarda yapılan çalışmalara destek vermek
 - Pilotu izlemek
 - 3 aylık değerlendirmeleri almak

ADEY – Erken Uyarı bütünleşmesi

- Geçtiğimiz yıl ADEY uygulamaları ile Erken Uyarı uygulamaları yeterince bütünleştirilmemişti. Dolayısıyla erken uyarı için yapılması gerekenler ile ADEY için yapılması gerekenler karışabiliyordu.
- Geçen zaman içinde Erken Uyarı ve ADEY bütünleştirildi. Sorular tekrar çalışıldı.
- Gelecek yarıyıl için e-okul modülleri hazırlanıyor

Bakanlık bünyesinde çalışmalar: İki Genel Müdürlüğün ortaklaşa çalışması

- ADEY ve ERKEN UYARI modellerinde RİTA'ların işlevleri ortaklaştırıldı:
 - Risk Takip Kurullarının başlıca iki görevi vardır:
 - ***Genel Risklerin Değerlendirilmesi***: Eğitim yılı başında yapılan risk taramaları sonrasında ortaya çıkan riskli koşullar içinde yaşayan çocuklara ilişkin önleme ve müdahale çalışmalarını planlamak
 - ***Devamsızlık Değerlendirilmesi***: (ADEY sisteminde) devamsızlık yapan çocuğa ilişkin önleme ve müdahale çalışmalarını planlamak

Okul içi işleyişin çıktıları:

- Okullarda yöneticilerin önleme yaklaşımının öğretmenler tarafından benimsenmesi için önderlik yapması
- Yöneticilerin rehber öğretmenlerin erken uyarı ve önleme çalışmalarındaki rolünü öğretmenler için vurgulaması
- Müdür yardımcılarının Risk Takip Kurullarının toplanmasında, risk altındaki çocuklar için erken dönemde gerekli somut planların yapılmasında ve bu planların sonuçlarının izlenmesinde etkin rol alması

- İdari yapı tarafından okullarda ‘erken dönemde riskleri yakalayan ve gerekli yönlendirmeler ile belli ölçüde olumsuz etkileri bertaraf eden öğretmenlerin’ takdir edilmesi

RIDEF FORMLARI

- MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü daha donanımlı olarak Erken Uyarı-ADEY çalışmalarını e-okul üzerinden çalıştıktan sonra sistemi açacak. Eğitimler yapılacak.
- Bu yüzden bu dönem RİDEF formları matbu olarak öğrenci sayısı kadar basılarak okullara dağıtılacak.
- Yıldırım Erken Uyarı Yürütme Kurulunun desteği ile de ilçedeki okullarda özellikle RİTA'ların işleyişine yönelik çalışma başlatılıyor.

- **1.-4. sınıf: TEK FORM** - Sınıf öğretmeni öğrenci hakkındaki gözlemleri ve bilgisine göre dolduracak.
- **4-12. sınıf: İKİ FORM** – Sınıf rehber öğretmeni formu ve Öğrenci formu
 - Sınıf rehber öğretmeni öğrenciye yönelik gözlem ve bilgisini kullanacak. Ayrıca Şube Öğretmenler Kurulu (ŞÖK)’de öğrenciler tek tek konuşularak formda cevaplanamamış sorular cevaplanacak
 - Öğrenci kendi formunu dolduracak. Öğrencinin formu cevap anahtarına göre değerlendirilecek